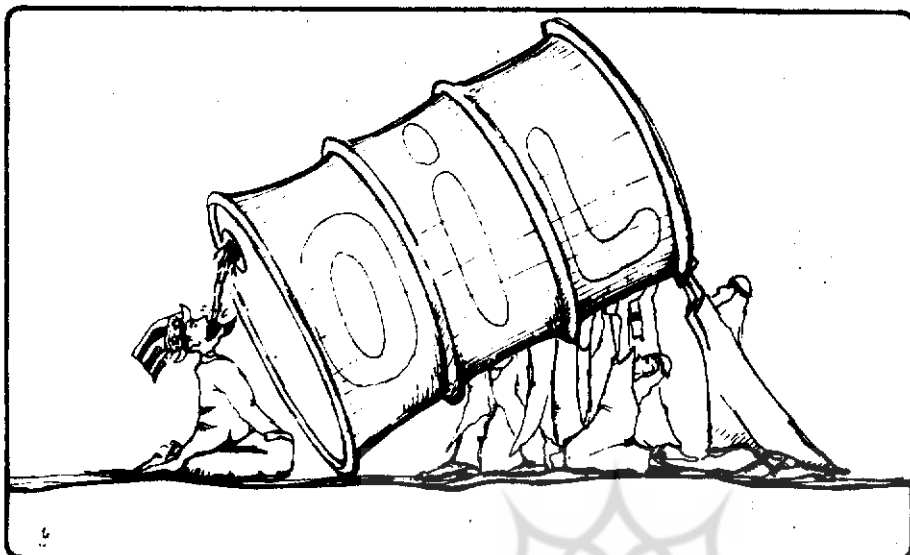

مروری بر تاریخچه اوپک و عملکرد آن از زمان پیدایش (۶)

اقدامات اوپک به منظور تطبیق با شرایط

درآمد اعضاء اوپک از صادرات نفت از ۲۳/۱ میلیارد دلار در سال ۱۹۷۳ به ۹۱/۱ میلیارد دلار در سال ۱۹۷۴ افزایش یافت و موقعیت کشور های عضو اوپک در صحنه تجارت بین المللی تغییر چشم گیری یافت. تحولات مذکور موجب افزایش درخواستهای کشور های جهان سوم برای کمک اعضاء اوپک به این کشور ها و تبلیغات علیه اوپک توسط دول و رسانه های خبری کشور های صنعتی موجب لزوم تغییراتی در سازمان اداری اوپک گردید. به منظور تطبیق با شرایط جدید صندوق ویژه اوپک برای کمک به کشور های در حال رشد (دچار مضيقه مالی) تاسیس گردید و سازمان اداری دبیرخانه اوپک تغییرات اساسی داده و مقدمات تاسیس آژانس خبرگزاری اوپک برای روشن نمودن افکار عمومی جهان درباره مسائل نفتی ایجاد گردید.

الف - تاسیس صندوق ویژه اوپک:

در اجلاس ماه نوامبر ۱۹۷۵ وزیرای دارائی کشور های عضو اوپک طرح تاسیس صندوق ویژه اوپک به منظور کمک به کشورهای در حال توسعه به تصویب رسید. پیشنهاد اولیه برای سرمایه صندوق تقریباً برابر با ده سنت از صادرات هر شبکه نفت دول عضو اوپک در سال ۱۹۷۶ می گردید و بنا بر این صندوق ویژه اوپک از اوت ۱۹۷۶ با سرمایه هشتصد میلیون دلار آغاز بکار نمود. طبق ماده دو موافقتنامه ایجاد صندوق، منابع مالی صندوق به دو طریق مصرف می شوند:

۱- قرضه طویل المدت بدون بهره به منظور کمک به موازنه پرداختهای کشورهای جهان سوم و

۲- کمک به سازمانهای بین المللی توسعه که اهداف آنها کمک به کشور های در حال رشد است. در اجلاسیه آغاز کار صندوق تصمیم گرفته شد که مبلغ چهار صد میلیون دلار به صندوق بین المللی توسعه کشاورزی ایفاد وابسته به سازمان ملل متحد

یا تغییر مواد موافقتنامه صندوق بوسیله کمیته وزرای امور مالی و پول اوپک اتخاذ می شود. در سال ۱۹۷۷ سرمایه صندوق پس از تصویب کمیته وزرای مالی و پولی اوپک ۱/۶ میلیارد دلار افزایش یافت. در کنفرانس های ژوئن و دسامبر ۱۹۷۹ اوپک تصمیم گرفته شد که به کشور های عضو توصیه شود که مبلغ ۱/۶ میلیارد دلار دیگر بر منابع مالی صندوق بیافزایند بنحویکه جمع کل منابع مالی صندوق از بدو تاسیس به چهار میلیارد دلار بالغ گردد و همچنین به صندوق شخصیت حقوقی داده شود.

ب - تشکیلات اوپک و تغییرات سازمانی سال ۱۹۷۷:

طبق ماده نوزده اساسنامه سازمان اوپک دارای سه رکن اصلی می باشد این ارکان عبارتند از کنفرانس، هیئت عامله و دبیرخانه.

کنفرانس:

کنفرانس عالیترین مقام سازمان کشور های صادر کننده نفت است و تشکیل می گردد از هیئتهای نمایندگی کشور ها که معمولاً وزیر نفت

**بر اساس مصوبات
پنجاه و چهارمین کنفرانس
اوپک در ژوئن ۱۹۷۹ آژانس
خبرگزاری اوپک برای مقابله با
تبلیغات کشورهای صنعتی که
سعی داشتند اوپک را مشغول
نابسامانیهای اقتصادی خود
معرفی کنند تاسیس گردید.**

که هدف از تشکیل آن اعطای وام و اعتبار بکشور های نیازمند جهان سوم برای اجرای طرحهای کشاورزی است، پرداخت گردد و همچنین دو صد میلیون دلار نیز برای صنعتی شدن کشور های در حال رشد بکار برده شود.

تصمیمات مربوط به تغییر دارائیهای صندوق و

۱- International Fund For
Agricultural Development
- IFAD

بقیه در صفحه ۲۵

که «نجیب» تو است آنرا در دستور جلسه شورای جامعه عرب که قرار بود در ۲۸ مارس ۱۹۵۳ در قاهره گشایش یابد قرارداد.

عصر روزی که شورا تشکیل جلسه داد، گزارش پیشنهادی سران که مذاکرات مربوط به صلح با اسرائیل بایستی در چهارچوب آن صورت میگرفت، در مطبوعات قاهره انتشار یافت. اسرائیل نیز از مفاد آن مطلع گشت و بزودی در مصر و اسرائیل آشکار شد که افکار سران دو کشور خیلی بهم نزدیک شده است.

شاید محرک «نجیب» در امر صلح با اسرائیل یکی نوپانی کودتائی بود که سرداران آن اکنون با انبوهی از مشکلات سیاسی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی و... روبرو بودند و بالطبع در چنین بحبوه‌ای وجود اختلاف با اسرائیل که هر آن مترصد ضربه زدن به رژیم جدید است در سر بزرگی برای رهبران مصر بشمار میرفت. لذا احتمال دارد اینطور تصور می شد که با انعقاد صلح با اسرائیل با فراغت بیشتری میتوان به دیگر مشکلات پرداخت و...

اسرائیل نیز شاید بدین راه حل رسیده بود که با نزدیک شدن به رژیم انقلابی مصر میتواند زمینه های تحکیم پیوند آنرا با غرب موجب شود و از گرایش ضد غربی آن بکاهد.

اگرچه در معادلات اسرائیل نتیجه فوق از طریق توسل به جنگ حاصل میشود، لیکن اینراه تنها راه حل مناسب محسوب نمی شود علاوه بر آن مقطع مشکلات داخلی اسرائیل و وجود «شارت» در پست وزارت امور خارجه که تمایل به جنگ نداشت عامل

«عزام پاشا» دبیرکل اتحادیه عرب در سال ۱۹۴۷:

من و دوستانم نماینده دنیای نوین عرب نیستیم، بلکه فرزند من و سایر دانشجویانی که نمایشهای خیابانی بر پا میدارند و اتوبوسها را به آتش می کشند و اروپائیان را سنگباران می کنند، سیاست رادیکال می نمایند.

عمده‌ای در موضع صلح طلبانه اسرائیل بشمار می‌رود بهر حال در این رابطه اطلاعات چندانی نداریم و آنچه که آمد با قید «احتمال» و «شاید» بود.

چرا پرونده صلح مصر و اسرائیل به بایگانی سپرده شد؟

در اینجا دو مسئله میتواند موجب خارج شدن

مسئله صلح از دستور جلسات شورای انقلاب مصر شده باشد. نخست افکار عمومی مردم مصر که تاب تحمل صلح با اسرائیل را نداشت. (تأثیر کودتای ۲۳ ژوئیه ۱۹۵۲ نیز بر این روحیه افزوده بود) خشم مردم مصر بر علیه اسرائیل نه فقط راه را بر «نجیب» سد میکرد، بلکه این موضوع را به عیان بروز میداد که ماهیت و اهداف کودتاکه در حکم انقلاب بشمار می‌رود در تضاد آشکار با سازش نسبت به اسرائیل است. و لذا چنین شیوه‌ای از نظر توده مردم مردود شناخته میشد.

مورد دوم جانشینی «ناصر» بجای «نجیب» و کنار رفتن «نجیب» از صحنه است.

«ناصر» علیرغم «نجیب» عمیقاً این نکته را دریافت که جانشینان رهبری مصر در جهان عرب و بدست گرفتن زعامت اعراب و قراردادن مصر در نوک پیکان رهبری منطقه به جهت مبارزه با استعمار و... ملازمه صد درصد با سر باز زدن از هرگونه سازشی با اسرائیل دارد. ناصر از این نکته غافل نبود که از نظر نظامی تاب تحمل ارتش اسرائیل را ندارد و حتی از مشکلات داخلی نیز بخوبی اطلاع داشت. لیکن در عین حال میدانست که شرایط منطقه و جو حاکم بر کشورهای جهان سوم بفتح اوست او را در مقابله با اسرائیل و دول اروپائی اگر نه از نظر نظامی اما از نظر سیاسی به پیروزی خواهد رساند. بدین ترتیب ناصر، محور قراردادن مصر در رهبری جهان عرب را در دستور روز گذاشت و صلح با اسرائیل را به بایگانی ارجاع داد.

ادامه دارد

اقدامات اوپک ...

کشور های عضو بعنوان رئیس هیئت نمایندگی در جلسات کنفرانس شرکت می نمایند.

هیئت عامله:

هیئت عاملی از نمایندگان کشور های عضو تشکیل می شود. مهمترین وظیفه هیئت عامله نظارت بر امور سازمان، اجرای تصمیمات کنفرانس و رسیدگی و اظهار نظر در باره گزارشات دبیرخانه می باشد.

دبیرخانه:

دبیرخانه امور اجرایی سازمان را تحت نظارت هیئت عامله انجام می دهد. در کنفرانس دسامبر ۱۹۷۷ اوپک تغییراتی در تشکیلات اداری دبیرخانه به منظور ثبات بیشتر اداری و تقویت بخش تحقیقات داده شد. دبیرکل بالاترین مقام دبیرخانه بوده و نماینده رسمی سازمان می باشد. دبیرکل بوسیله کنفرانس از بین نامزد های کشور های عضو انتخاب می گردد. مدیران دبیرخانه تحت نظر دبیر کل و قائم مقام دبیر کل انجام وظیفه می نمایند.

ج - تأسیس آژانس خیرگزاری اوپک:

از سال ۱۹۷۲ دول کشور های صنعتی با

استفاده از شبکه وسیع و موثر رسانه های خبری خود به منظور لوث نمودن دلایل ناپسانیهایی اقتصادشان و مسئول قرار دادن اوپک تبلیغات دامنه داری را آغاز نمودند.

در جلسات کنفرانس اوپک لزوم مقابله با این جریان و شناساندن نقش سازمان اوپک و همچنین توجه اقدامات اوپک در زمینه افزایش قیمت های نفت مطرح گردید.

بدینجهت بر اساس مصوبات پنجاه و چهارمین کنفرانس اوپک در ژوئن ۱۹۷۹ آژانس خیرگزاری اوپک تأسیس یافت که علاوه بر سایر ادارات در دبیرخانه به وظایف محوله خود اشتغال دارند.

پیک نفت شماره ۱۷۶

(ادامه دارد)